

SITOWISE

Kestävästi töihin

TILaisuus 22.1.2021

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ohjelma

12:30 Tervetuloa!

- Liikkumisen nykytila
- Olemassa olevat hyvät kestävän työmatkaliikkumisen käytännöt

13:20 Ohjeistus työpajatyöskentelyyn

Tauko

13:35 Työpajaosio 1

- Nykyiset käytännöt
- Yhteenveto

14:10 Työpajaosio 2

- Omat liikkumissuunnitelmat

14:45 Yhteenveto ja seuraavat vaiheet

15:00 Tilaisuus päättyy

Mukana hankkeessa olevat organisaatiot

PORVOO BORGÅ

Posintra

Nordea

ABB

VARUBODEN S OSLA

**PORVOON ENERGIA
BORGÅ ENERGI**

Ohjelma

12:30 Tervetuloa!

- Liikkumisen nykytila
- Olemassa olevat hyvät kestävän työmatkaliikkumisen käytännöt

13:20 Ohjeistus työpajatyöskentelyyn

Tauko

13:35 Työpajaosio 1

- Nykyiset käytännöt
- Yhteenveto

14:10 Työpajaosio 2

- Omat liikkumissuunnitelmat

14:45 Yhteenveto ja seuraavat vaiheet

15:00 Tilaisuus päättyy

Työpajan pelisäännöt

Pyydä puheenvuoroa nostamalla kättä.

Sano nimesi aina, kun aloitat puheenvuoron.

Voit myös kirjoittaa kommentteja ja kysymyksiä chattiin.

Pidä mikki mykistettynä, kun et ole äänessä.

Pidä kamera päällä ryhmätyöskentelyssä.

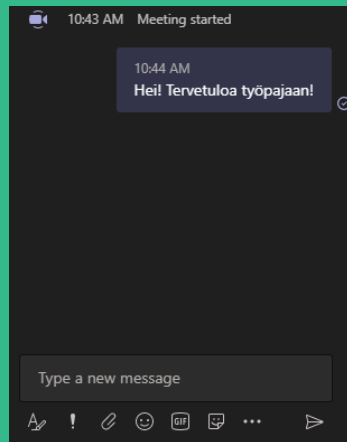

Virtuaalista kärsivällisyyttä.

Teamsin ominaisuudet

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8

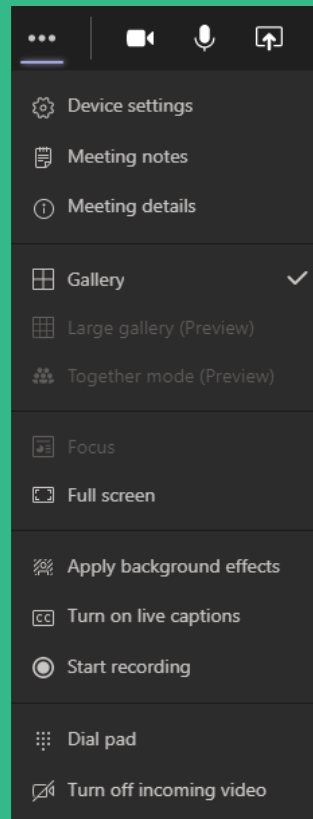
4.1

4.2

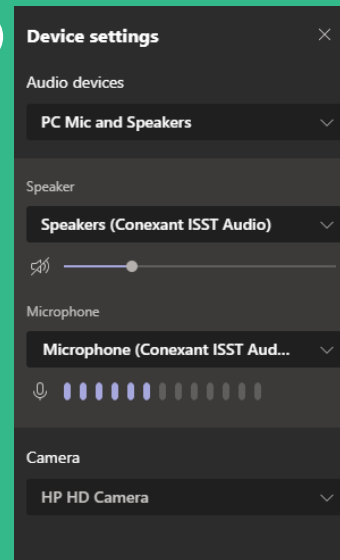
4.3

4.4

4.5

4.1.1

1 Osallistujat

2 Chat

3 Puheenvuoro

4 Lisäasetukset

4.1 Laiteasetukset

4.2 Tapahtumamuistiinpanot

4.3 Tapahtumatiedot

4.4 Koko ruudun -tila

4.5 Taustakuva

4.1.1 Ääniasetukset

5 Kamera

6 Mikki

7 Jakaminen

8 Poistu

Mistä olet ja mitä toivot tilaisuudelta?

KIRJOITA TEAMSIN CHATTIIN

24.2.2021

SITOWISE

Liikkumisen nykytilanne

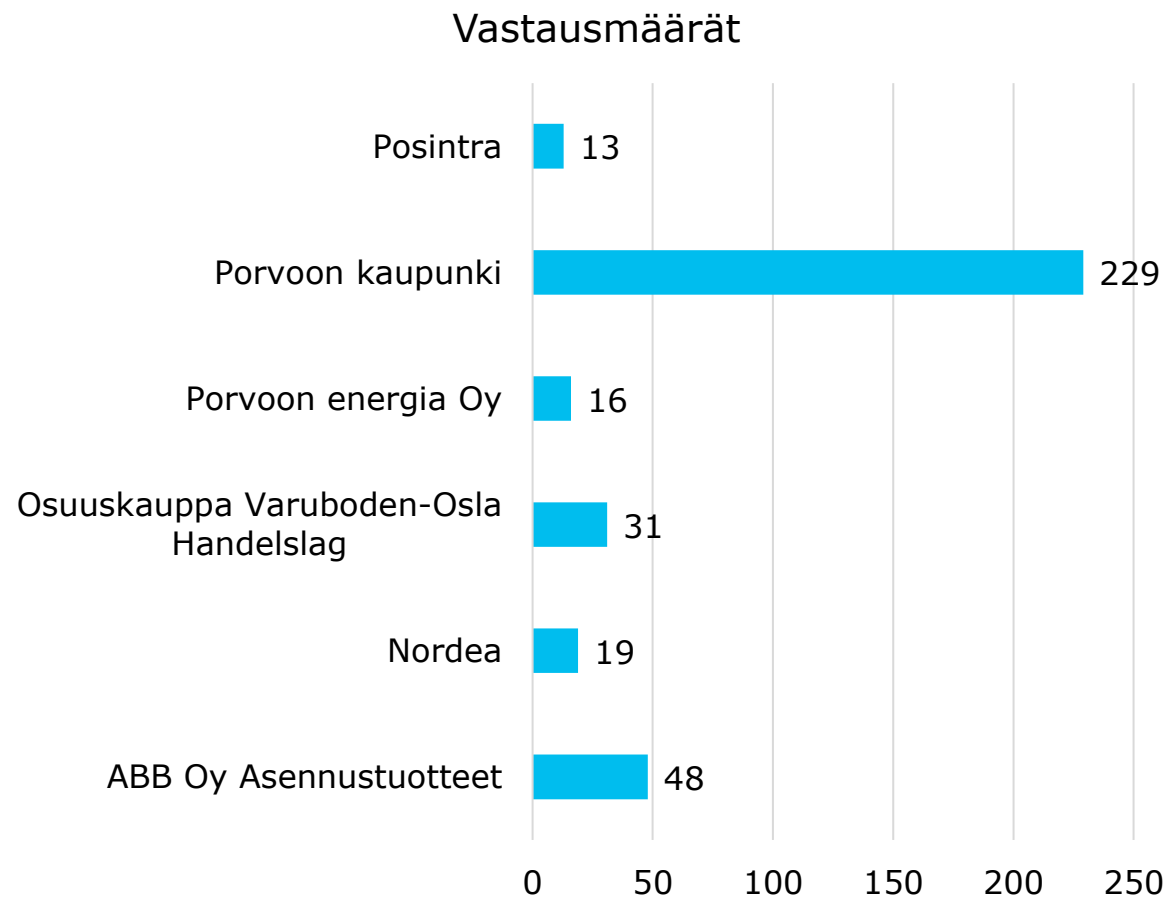
LIKKUMISKYSELYT JA
OLOSUHDEKARTOITUKSET

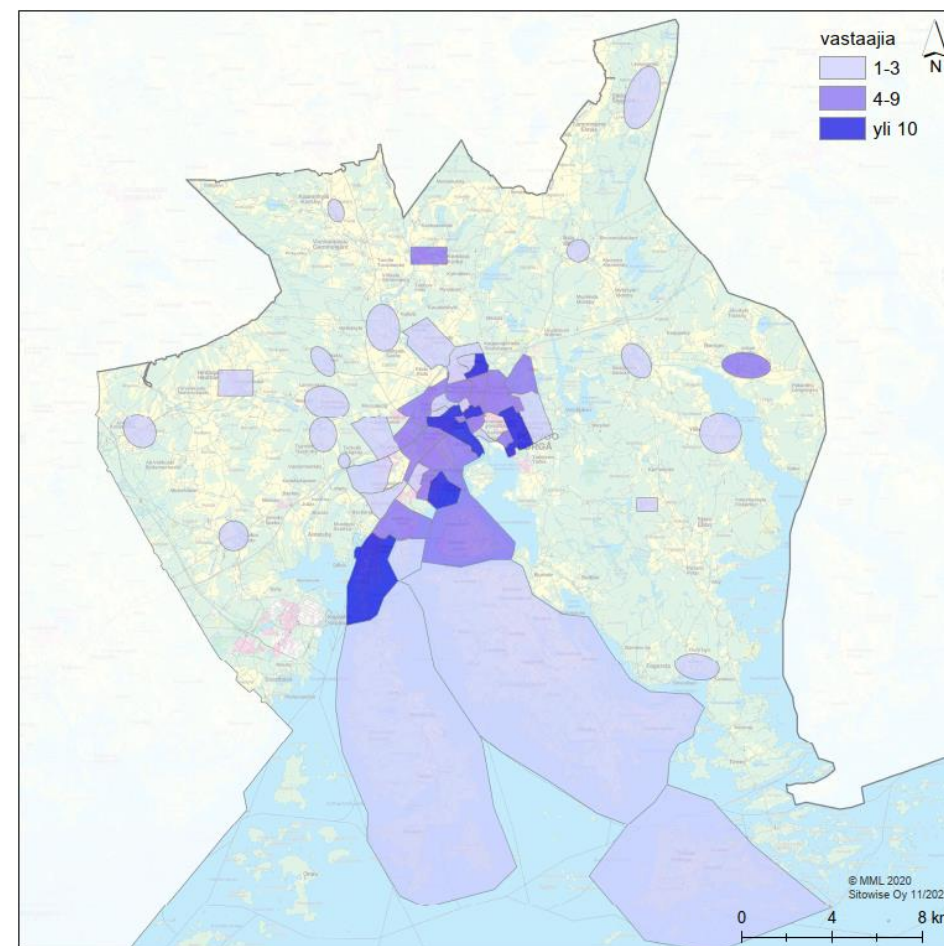
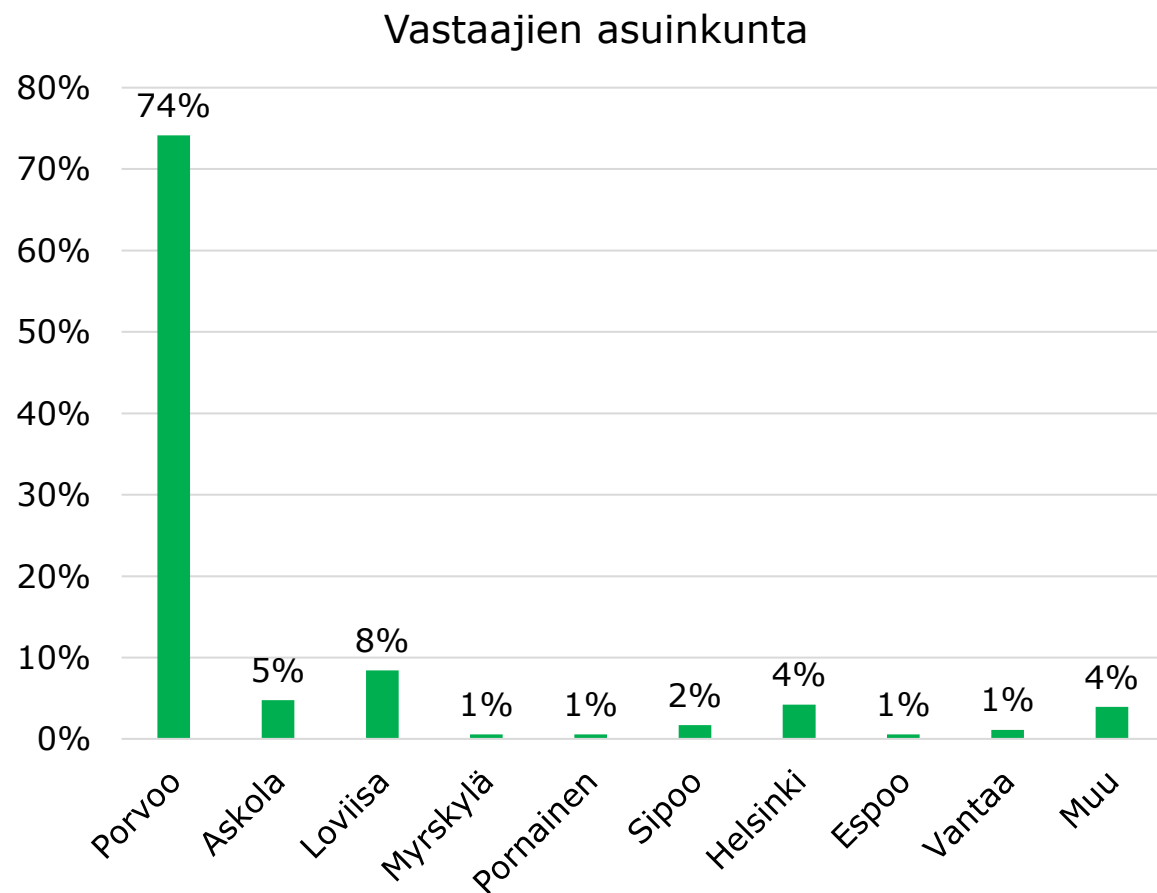
SITOWISE

Organisaatioiden liikkumiskyselyt

- Kyselyt toteutettiin lokakuussa 2020.
Vastauksia saatiin 356 kpl.
- Korkeimmat vastausaktiivisuudet olivat Posintralla (87 %), Nordealla (63 %) ja ABB:lla (48 %).

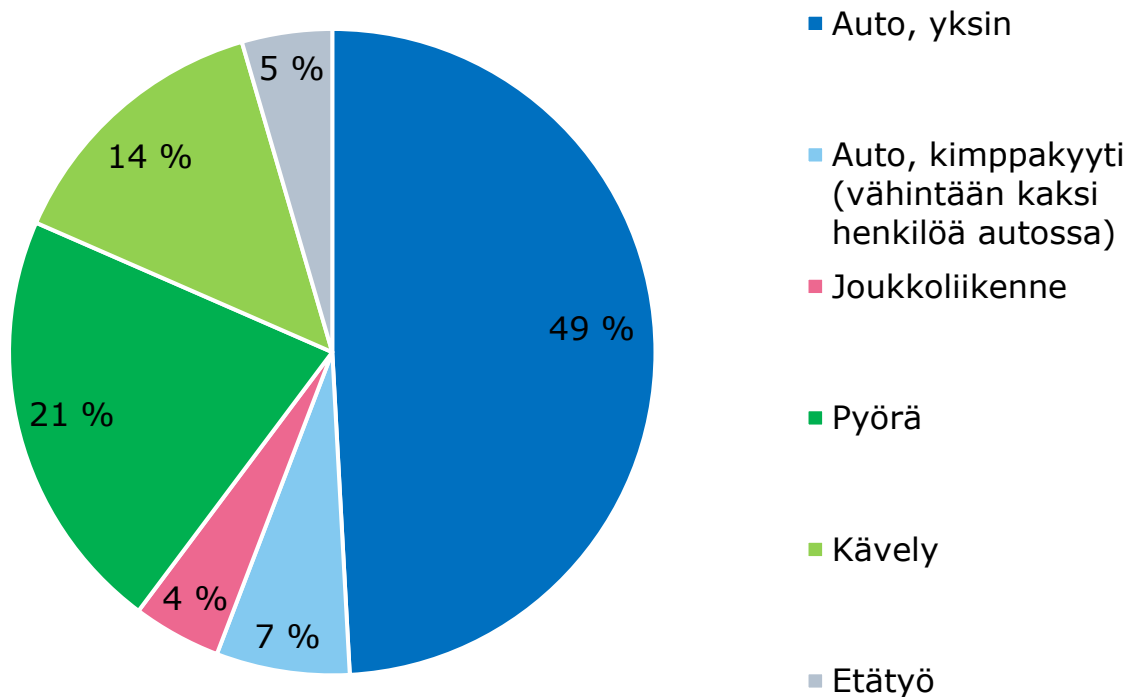
Kaikkien vastaajien asuinkunta ja -alue Porvoossa

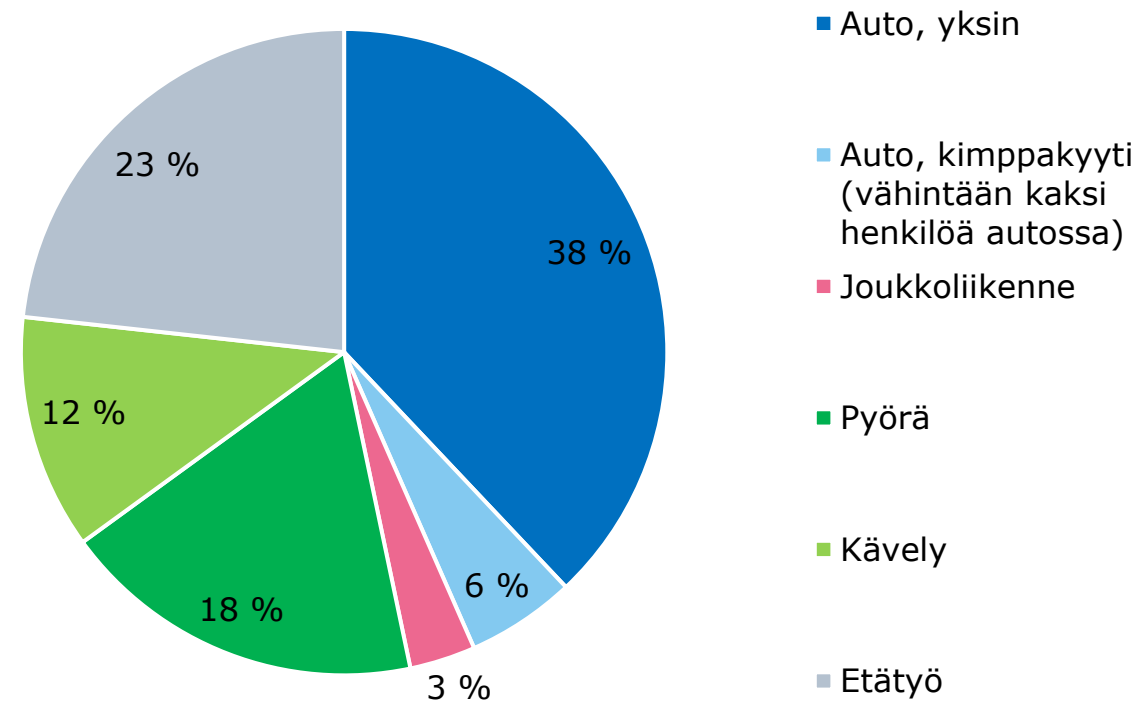
Kaikkien vastaajien kulkumuotojakauma

Työmatkan mediaani 7,0 km, keskiarvo 15,1 km

Eri kulkutapojen jakautuminen tyypillisenä työviikkona (aika ennen koronarajoituksia)

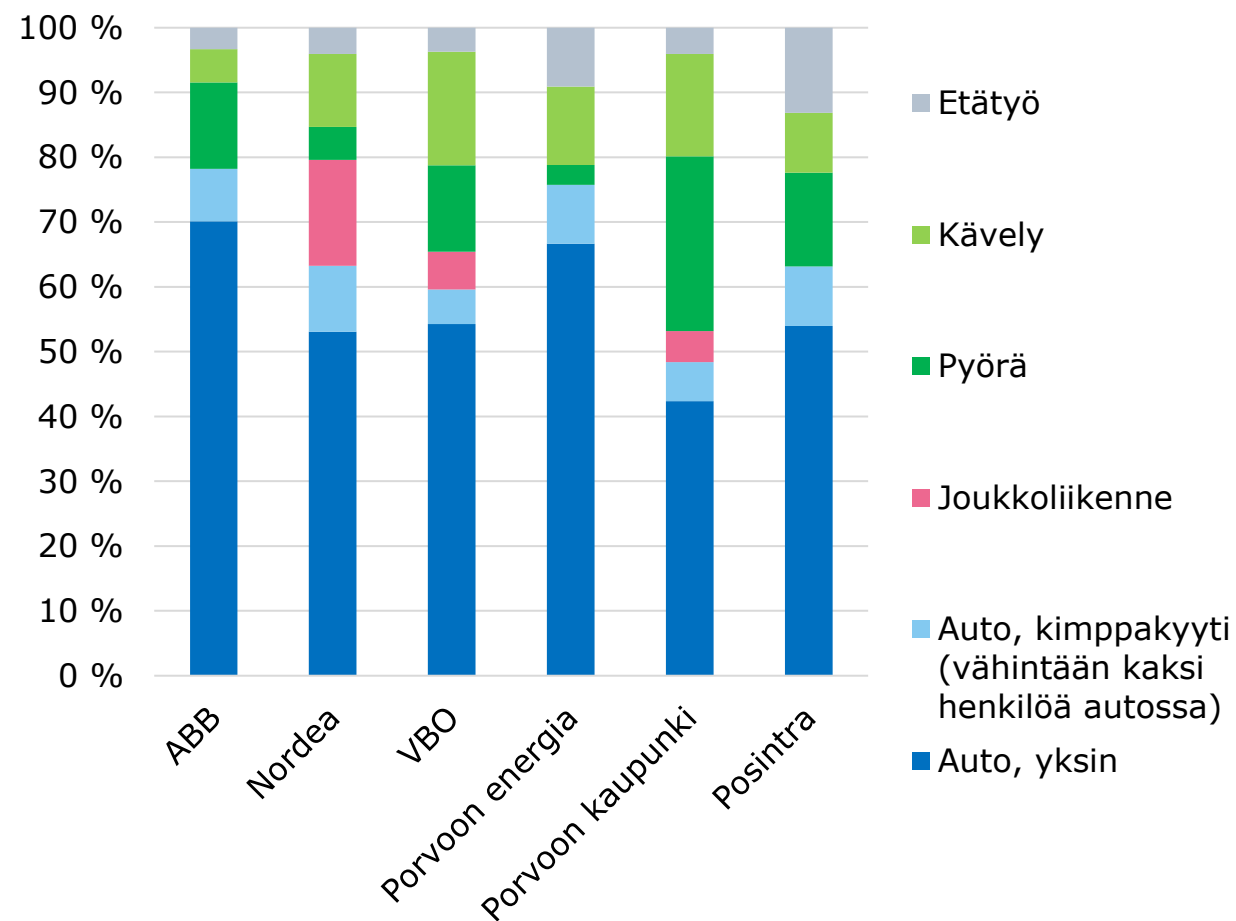

Eri kulkutapojen jakautuminen tyypillisenä työviikkona (kyselyn aikaan)

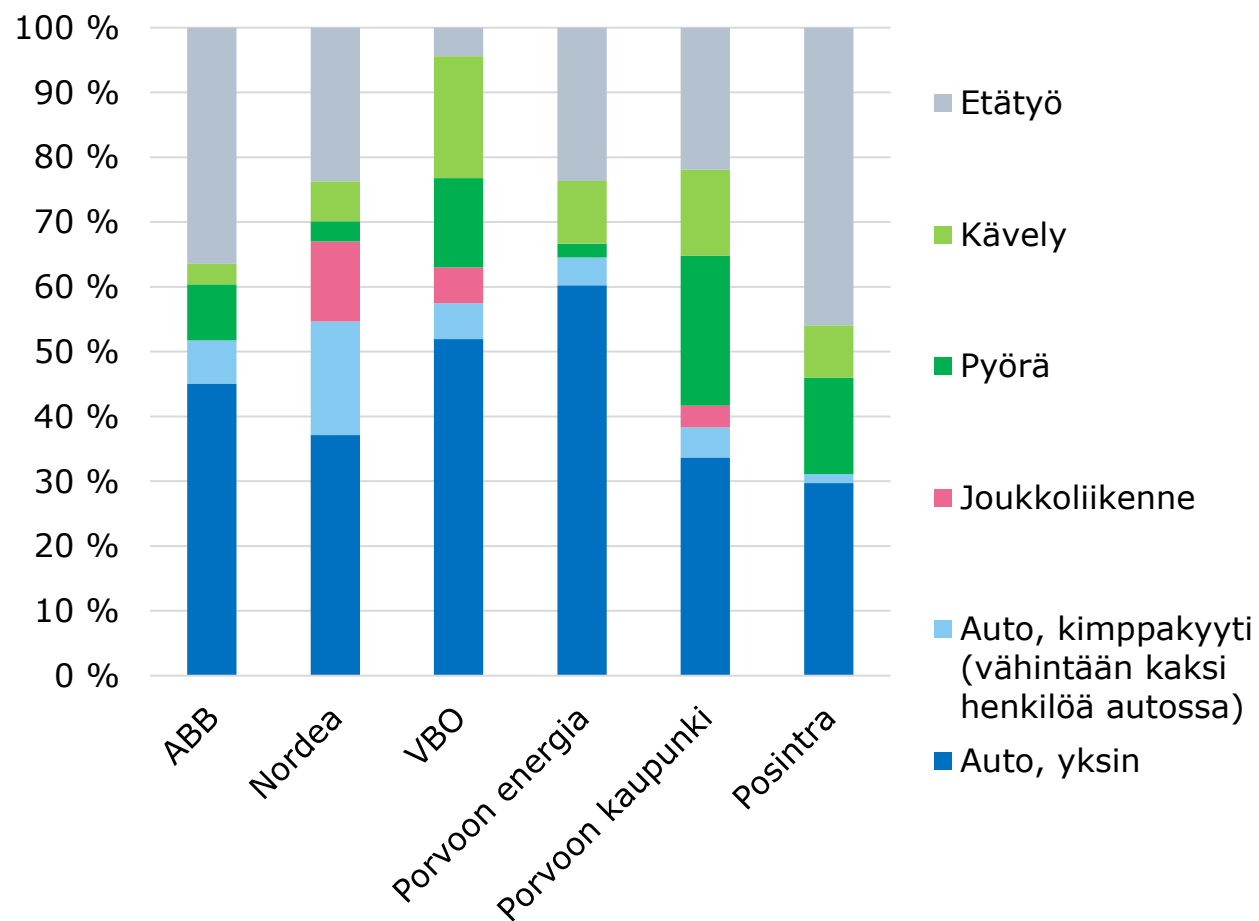

Organisaatioiden kulkumuotojakaumat

Kulikutapajakauma, aika ennen koronarajoituksia

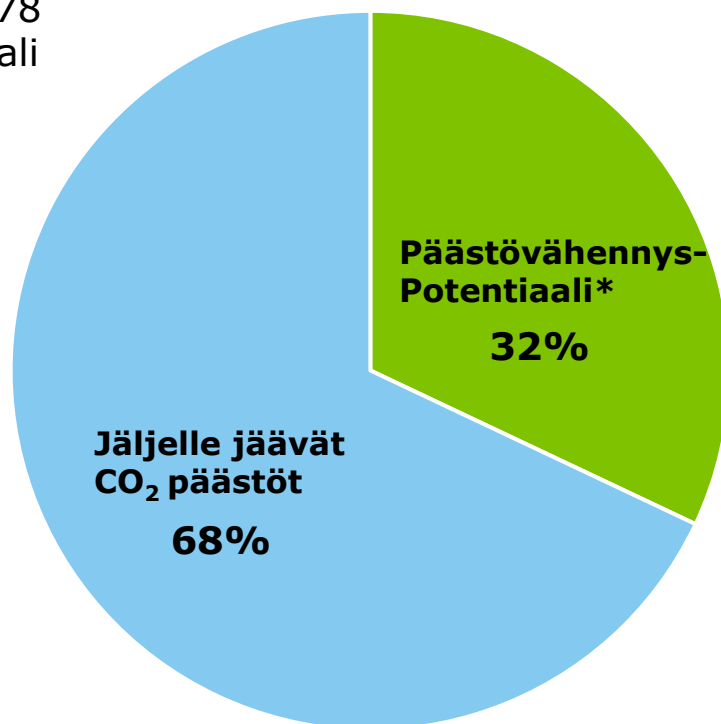
Kulikutapajakauma, kyselyn aikaan

Päästövähennyspotentiaali kodin ja työpaikan välisillä matkoilla 32 %

Päästöt nykyisin noin 301 778 kg/vuosi, vähennyspotentiaali noin 96 644 kg/vuosi.

Laskettu 155,4 g/km keskimääräisen auton CO₂ päästöllä.

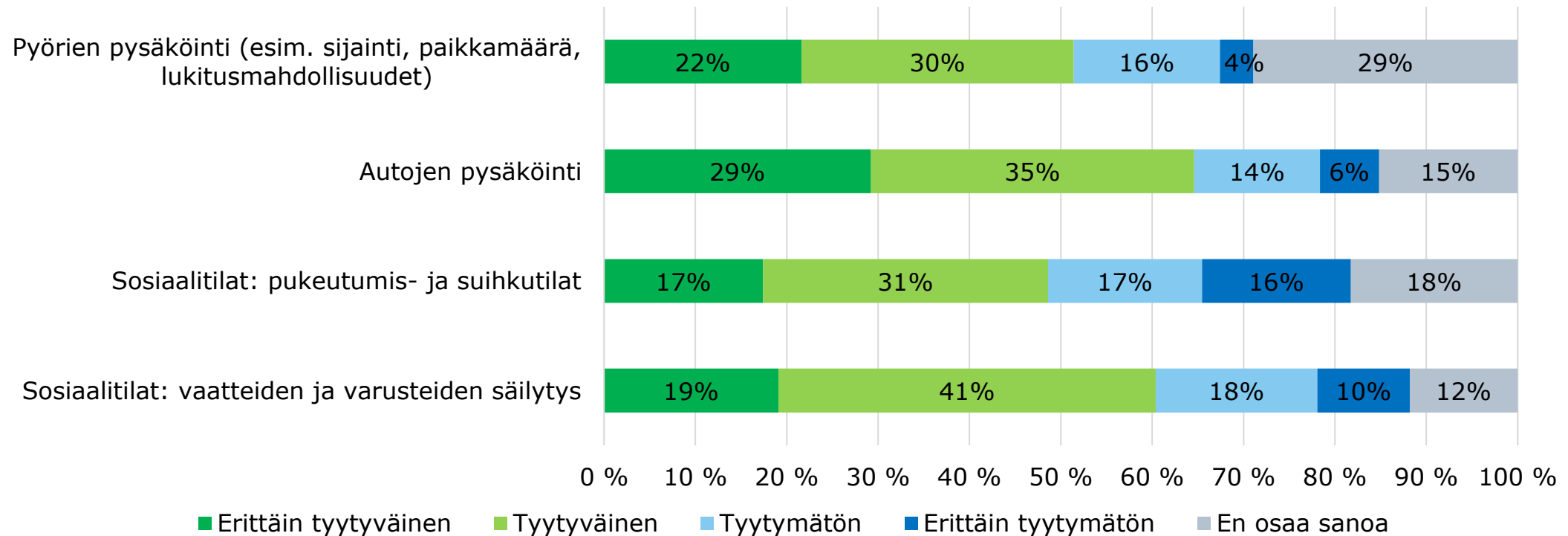

Mikäli nykyisin autolla kulkevat, jotka kertoivat voivansa hyvin taittaa matkat myös kestävillä kulkutavoilla tekisivät niin, **vähentyisivät päästöt 32 % nykyisestä.**

*Vastaajat, jotka voisivat kulkea hyvin kävellen, pyörällä ympäri vuoden, joukkoliikenteellä tai autolla matkustajana.

Kiinteistön olosuhteet

Kuinka tyytyväinen olet työpaikkasi kiinteistön olosuhteisiin? (n=356)

Sosiaalitilat & Pyöräpysäköinti

- **Sosiaalitilat**

- Useassa organisaatiossa kehitettävää
- Peseytymistilat sekä paremmat vaatteiden säilytystilat

- **Pyöräpysäköinti**

- Kyselyn perusteella pyörää halutaan säilyttää mieluiten katoksen alla runkolukituksessa tai lukitussa tilassa
- Pyöräpysäköintipaikoissa tai niiden laadussa puutteita

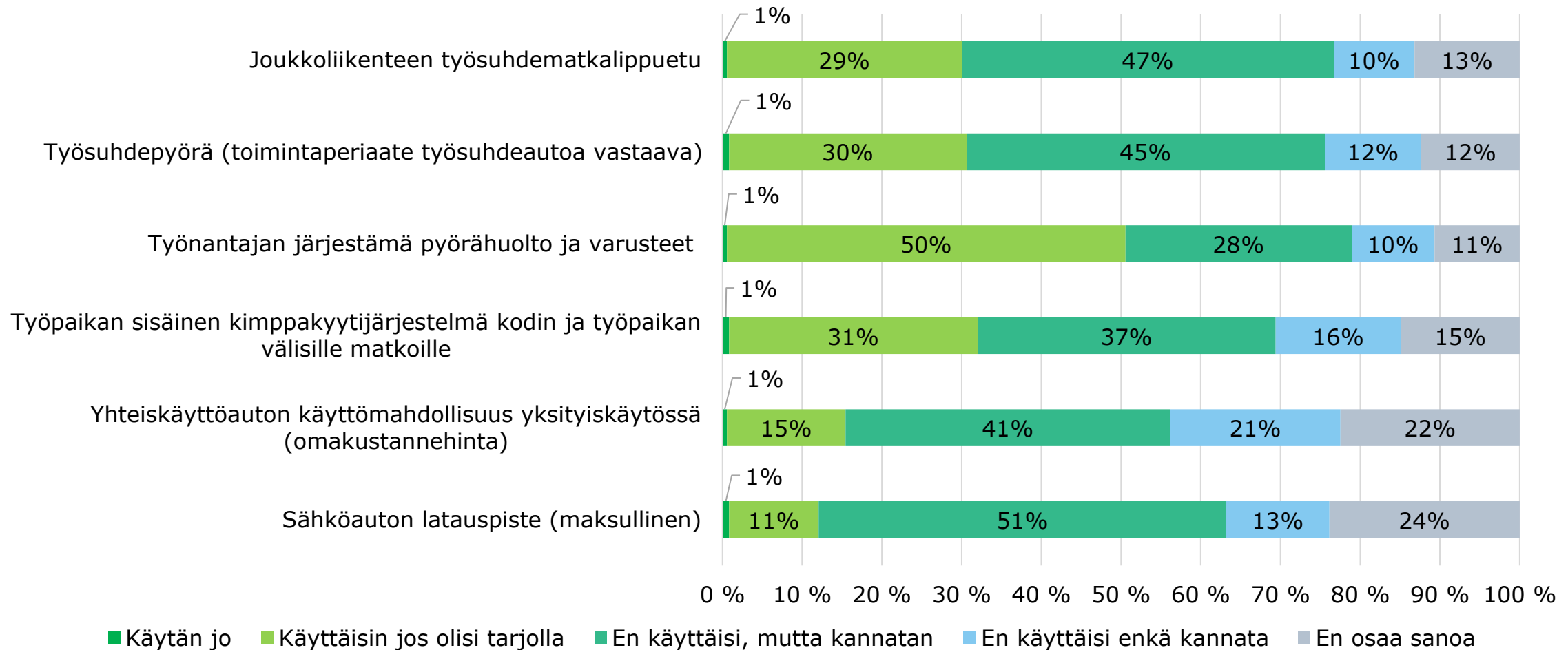
"Yrityksen sosiaalitilojemme parannus toisi paremmat vaatesäilytys-/Peseytymis-/huoltotilat, jolloin pyöräily olisi mahdollista."

"Valitsisin kuitenkin useammin esimerkiksi kävelyn tai juoksun työmatkojen liikkumiseen, jos työpaikallani olisi asialliset sosiaalitilat."

"Sosiaalitilat pitäisi saada kuntoon. Polkupyörien säilytystiloja tulisi parantaa: pelkkä pyöräkatos parantaisi tilannetta huomattavasti."

Kiinnostus etujen/palveluiden käyttöön

Käytätkö tai olisitko kiinnostunut käyttämään seuraavia etuja tai palveluita? (n=356)

Kestävien kulutapojen tukeminen

- **50 % hyödyntäisi pyöränhuoltoa ja varusteita**
- **30 % käyttäisi työsuhdepyörää. Lisäksi sähköpyörän kokeilu kiinnostaisi.**

*"Kisailua firmojen välillä.
Hyvää mainostamista /
muistuttelua asiasta."*

*"Pieni palkitseminen ja
tsemppaaminen yhtiön
puolelta."*

*"...Lisäksi työmatkapyöräilyä ei tueta
kaupungilla lainkaan. Se on outoa. Helsingissä
esimerkiksi saa tukea kertaluontoisesti pyörän
hankintaan. Mielestäni pyörän vuosihuoltoa tai
esimerkiksi talvirenkaiden hankintaa voisi tukea
joko rahallisesti tai liikuntaseteleillä."*

*"Työmatkapyöräilyn
taloudellinen tukeminen;
talvipyörät, varusteet etc)."*

*"Ehkä lainattavalla sähköpolkupyörällä voisi pari
kertaa viikossa pyöräillä töihin. Ehkä kesällä voisi
olla lyhyempi työaika, jos tulee pyörällä!"*

Etätyöskentely, joukkoliikenne, kimppakyydit

- **Etätyöskentely**

- Hyödyntäminen myös koronatilanteen jälkeen

"Etätöiden mahdollistaminen (osittaisesti noin 2-3pv viikossa) myös korona-ajan jälkeen."

- **Joukkoliikenteen käytön kannustaminen**

- 29 % käyttäisi työsuhdematkalippuetua
- Joukkoliikennematkan aikana tehdyn työn laskeminen työajaksi

"Kaupungin työntekijät voisivat saada bussilippuja hieman halvemmalla henkilökuntaetuna, tällöin ihmiset ehkä tulisivat mieluummin bussilla kuin omalla autolla töihin.."

- **Kimppakyytijärjestelmä**

- Herätti kiinnostusta osassa organisaatioita
- 31 % käyttäisi, jos olisi tarjolla

"Kimppakyyti kävisi myös, mikäli olisi joku sopivassa paikassa asuva kyytikaveriksi."

Hyviä käytäntöjä

Työsuhdepolkupyörä

Työsuhdepyörä on polkupyörä, jonka hankinnasta vastaa työnantaja, mutta pyörä on tarkoitettu yksittäisen työntekijän henkilökohtaiseen käyttöön niin työ- kuin vapaa-ajalla. **Asiointipyörä** on taas yrityksen kaikkien työntekijöiden yhteiskäyttöön tarkoitettu pyörä.

Työsuhdepyörät hankintaan yleensä leasing -sopimuksilla, joihin sisältyvät varkausvakuutukset ja huoltopalvelut tekevät myös pyörän käytöstä huoletonta. Pyörät voidaan hankkia myös yritykselle omaksi.

Vuoden 2021 alusta alkaen 1200 euroon/vuodessa asti verovapaa etu.

Esimerkki työsuhdepolkupyörän kustannuksista

- Etu osana palkkaa

Pyörän suositushinta ja lisävarusteet: 3 200€, huolto 12€/kk, vakuutukset ja toimistokulut 21€/kk,
Sopimusaika 48kk, palkka 3 500€

Verotusarvo työntekijälle: 89,78€/kk

Kustannus edunsaajalle 46,68€/kk

**Arvioitu säästö: 43,09€/kk (säästö on
marginaaliveroprosentin suuruinen)**

**Työnantajan kustannukset eivät lisäännä,
sillä palkkakulut vähenevät verotusarvon
verran. Leasing -sopimuksissa lisätään
toimistokulut.**

Pyörän lunastushinta 48 kk jälkeen 480€

Lähde:

<https://www.vapaus.io/tyosuhdepyoralaskuri>

Työsuhteepolkupyörän edut

- ✓ Työnantaja säästää polkupyöräedun osalta palkan sivukulut.
- ✓ Säännöllisesti pyöräilevä työntekijä voi paremmin ja tekee parempaa tulosta
- ✓ Sähköpyörät innostavat erityisesti liikuntaa harrastamattomia työntekijöitä liikkumaan
- ✓ Vähentää sairauspoissaoloista aiheutuvia kustannuksia
- ✓ Edullinen tapa sitouttaa työntekijä yritykseen ja vahvistaa yrityksen houkuttelevuutta työpaikkana
- ✓ Konkreettinen tapa yritykselle osallistua ilmastotalkoisiin
- ✓ Pyöräily on nopein tapa liikkua kaupungissa, työasioidenkin hoito sujuu tehokkaasti (sähkö)pyörällä liikkuen
- ✓ Työnantajan tai henkilökunnan ei tarvitse huolehtia parkkipaikoista ja pysäköintimaksuista.
Pysäköintipaikkojen vähentäminen voi tuoda yritykselle säästöä.

Lähde: Pyöräliitto

Työsuhdematkalippu

= Työnantaja tukee työntekijöiden työmatkailua tarjoamalla joukkoliikenteen kausilipun tai työmatkaseteleitä kodin ja työpaikan välisiä matkoja varten.

- Työsuhdematkalippu on hankittavissa usein suoraan matkakorttina paikalliselta joukkoliikennetoimijalta tai vaihtoehtoisesti joukkoliikennetoimijan toimittamina työmatkaseteleinä.
- Työsuhde-etuja (muun muassa lounassetelit, kulttuurisetelit) välittävät palveluntarjoajat tarjoavat puolestaan sähköisiä työsuhdelippupalveluita.

- Työsuhdematkalipun käyttöönotto hyödyttää työnantajaa palkan sivukulujen pienenemisenä.
- Työnantaja voi vähentää lippujen hankintakulut tuloverotuksessaan. Työmatkaedun voi tarjota halutessa vain osalle henkilöstöä ja vain osan matkalipun arvosta.
- **Vuoden 2021 alusta työsuhdematkalippu on verovapaata 3 400 euroon/vuodessa asti.**

Yhteiskäyttöiset autot ja -pyörät

= Yritys tarjoaa työpäivän aikaisille matkoille henkilöstölle käyttöön yhteiskäyttöisiä pyöriä ja/tai autoja.

- **Yhteiskäyttöautojen** ansiosta henkilöstöllä on mahdollisuus saapua työpaikalle ilman autoa huolimatta työmatkoista. Mahdollisesti myös autonomistamisen tarve vähenee?
- **Asiointipyörillä** liikuntaa päivää työasiamatkoilla eikä huolta pysäköintipaikoista.

Kokeilut

- Päätöksentekoon voidaan saada apua kokeiluiden kautta (sähköpyörä, matkalippu)
 - Kokeiluiden vaikutusten arviointi tärkeää
- Kokeiluilla voidaan innostaa henkilöstöä oman sähköpyörän hankintaan
 - Henkilöstölle voidaan tarjota organisaation yhteiskäyttöisiä pyöriä kokeiluun työmatkoille.
 - Päivän esittelyt
- Kannattaa yhdistää viestintä kokeilun tuloksista ja innostaa sitä kautta myös muita kuin kokeilijoita!

Kävelleen ja pyöräillen kuljetun työmatkan sisällyttäminen työaikaan

- Smartumin koko henkilökunta voi käyttää työajastaan 3 tuntia liikuntaan tai kulttuuriin per viikko
- Myös työmatkan voi siis laskea työajaksi, jos se sisältää liikuntaa tai kulttuuria!
- Kokeilu starttasi vuoden 2019 alussa ja jäi pysyväksi käytännöksi.

The logo for Smartum! is displayed within an orange rectangular box. The word "smartum!" is written in a white, lowercase, sans-serif font.

Lähde: Suvi Jylhä-Vuorio, Smartum

Kyselytutkimus Smartumin henkilökunnalle 10/2019 (35 vastausta)

+ **74 % on lisännyt liikuntaa edun käyttöönoton jälkeen.**

+ **Aiemmin liikuntaa harrastamattomat ovat alkaneet liikkua.**

+ **Kuukausittain etua käytetään noin 4 h/hlö.**

+ **Edun käytön määrä per henkilö kasvaa tasaisesti.**

+ **Etua on käytetty ennen työpäivää, työpäivän aikana tai työpäivän jälkeen.**

+ **Ylivoimaisesti eniten etua käytetään juoksuun ja kävelyyn ulkona.**

+ **Myös muutama museossa tai elokuvissa käynti sekä lukeminen mainittu.**

+ **Henkilöstön fiilikset edusta asteikolla 1-5 on 4,77.**

**Sairauspoissaolo-% on
laskenut edellisvuodesta
3,4 % > 2,7 %**
(maanlaajuinen keskiarvo 4-5 %)

*"Mikäli sama sairaspoissaoloprosentti olisi pysynyt myös vuonna 2019, olisi se olisi tarkoittanut meillä 62 sairauspoissaolopäivää enemmän. Tästä voi laskea, että kustannusvaikutus olisi karkeasti 15 000 euron luokkaa.",
kertoo Suvi Jylhä-Vuorio*

(Smartumilla 40 työntekijää)

"Paras etu ikinä!"

"Kiitos tästä edusta, on ihan huikea!"

"Ihanaa välittämistä ihmisistä."

"Olen oivaltanut, kuinka tärkeää liikunnan/ kulttuurin harrastaminen on työstä palautumisen kannalta."

"Kun olen pystynyt liikkumaan työpäivän aikana, on jäänyt enemmän aikaa olla perheen kanssa illalla."

Etätyö, etäneuvottelut ja työajan joustot

- **Etätyön** tekeminen ja etäpalvelujen käyttö ovat molemmat hyviä keinoja vähentää matkustamista ja sitä kautta liikenteestä aiheutuvia päästöjä.
- Työntekijällä on oltava riittävät välineet ja valmiudet etätyön tekemiseen. Etätyön pelisäännöt onkin hyvä tehdä selväksi.
- **Etäneuvotteluilla** voidaan vähentää työntekijöiden työmatkoja.
- Neuvotteluja varten tarvitaan asianmukaiset tilat ja laitteet.
- Myös **työajan joustot** voivat lisätä joukkoliikenteen käyttöä.

Työmatkaliikuntaa edistävät henkilöstötilat

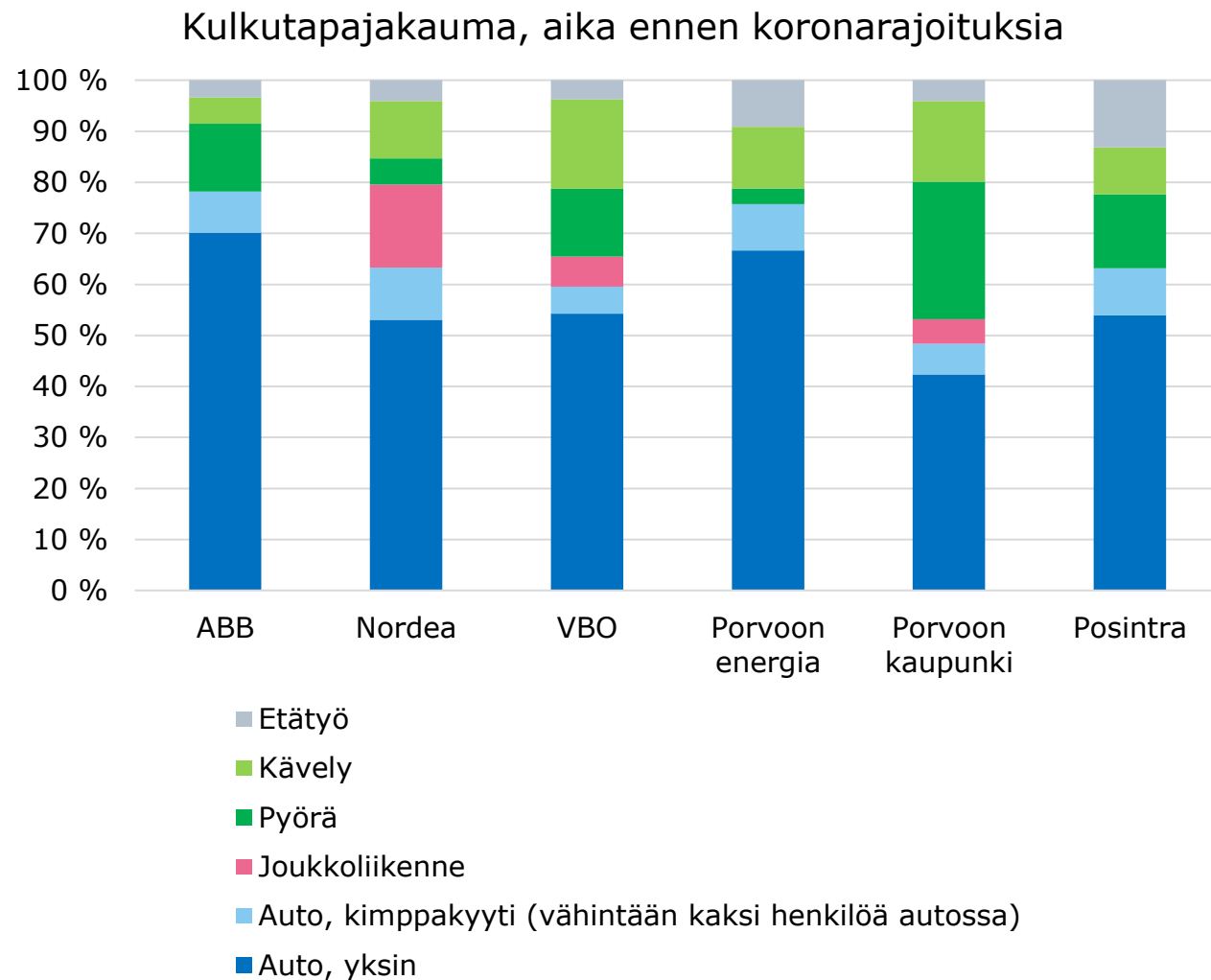
- **Asianmukaiset ja oikein mitoitettut puku- ja pesutilat työpaikoilla ovat työmatkaliikunnan keskeinen edellytys ja osaltaan parantavat työpaikan saavutettavuutta kestäväillä kulkutavoilla.**
- Uusitussa RT-ohjekortissa 103140 Henkilöstötilat on huomioitu aiempaa paremmin työmatkaliikkujen tarpeet. Esite: <https://bit.ly/2F6t9rq>
- **Työmatkaliikkujan tarvitsee**
 - kuivata märät päällysvaatteet, käsineet ja pyöräilykengät sekä säilyttää ne työpäivän ajan
 - säilyttää varusteita (kypärä, valaisin, juomapullo ja pyörälaukku) työpäivän ajan
 - peseytyä ja vaihtaa vaatteet
 - kuivata pyyhe ja säilyttää pyyhe, pesuaineet ja muut hygieniatuotteet työpaikalla
 - säilyttää vaihtovaatteet ja työssä käytettävät vaatteet työpaikalla.

SISÄLLYSLUETTELO

- 1 JOHDANTO
 - 2 LAINSÄÄDÄNTÖ
 - 3 KÄYTTÄJIEN TARPEET
 - 3.1 Perustarpeet
 - 3.2 Työmatkaliikunnan tarpeet
 - 3.3 Työmatkaliikunnan määrä
 - 4 PUKU- JA PESUTILAT
 - 4.1 Tilojen sijoitus
 - 4.2 Mitoitus
 - 4.3 Muuntojoustavuus sekä sukupuolineutraalit puku- ja pesutilat
 - 4.4 Vaatteiden ja varusteiden säilytys
 - 4.5 Pesutilat
 - 4.6 Sauna
 - 4.7 Pukutilojen wc:t
 - 5 WC-TILAT
 - 6 RUOKAILUTILAT
 - 7 TAUKO- JA LEPOTILAT
 - 8 ODOTUSTILAT
 - 9 TEKNINEN SUUNNITTELU
- KIRJALLISUUS

Työmatkaliikuntaa edistävät henkilöstötilat

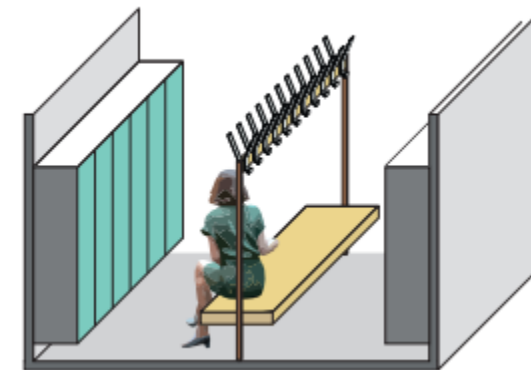
Suositeltavaa on selvittää työmatkaliikunnan määrä, sillä työpaikkakohtainen vaihtelu on suurta.

Työmatkaliikuntaa edistävät henkilöstötilat

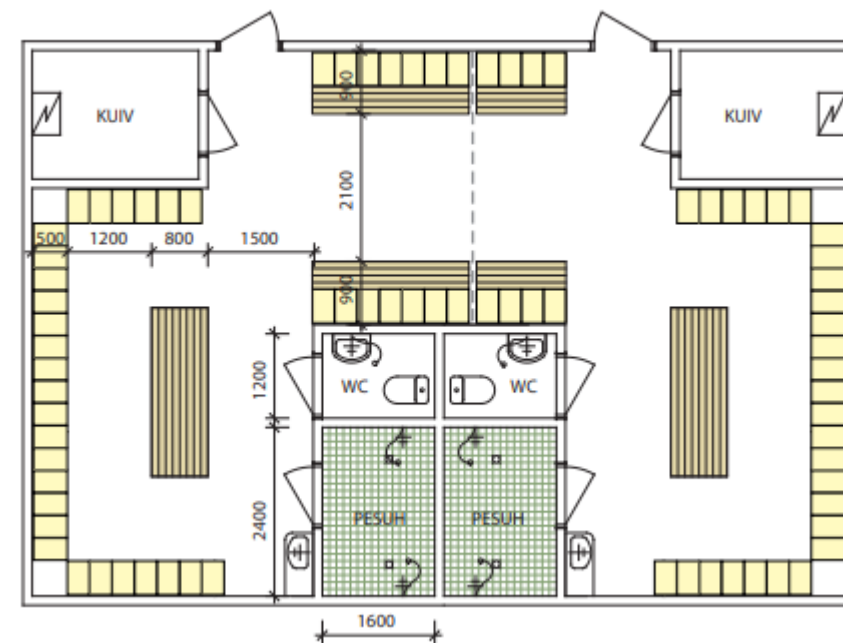
- **Puku- ja pesutilojen suunnittelu**

- Pukeutumista varten suositellaan naulakkopenkkiä tai penkkiä ja erillistä naulakkoa, johon vaatteita ja pyyhkeen voi ripustaa pukeutumisen ja riisuuntumisen ajaksi, mikä helpottaa pukukaapin käyttöä.

- **Vaatteiden ja varusteiden säilytys**

- Työmatkaliikunnan tarpeita palvelee parhaiten pukutilassa sijaitseva henkilökohtainen lukittava vaatekaappi, mutta myös muut käyttäjien tarpeiden pohjalta suunnitellut ratkaisut voivat toimia hyvin.
- Yhteiskäyttöiset pukukaapit tehostavat tilankäyttöä, mutta lisäksi tarvitaan ratkaisu työpaikalla säilytettävälle tarvikkeille, kuten pyyhkeelle ja hygieniatuotteille

Lähde: <https://bit.ly/2F6t9rq>

© Rakennustietosäätiö RTS sr 2020

Pyöräpysäköinti

- Työpaikkojen osalta kyseessä on pääasiassa pitkäaikainen pysäköintitarve, jolloin pyöräpysäköintitilojen tulee olla **laadukkaita ja turvallisia**. Pysäköinti tulee järjestää hyvin saavutettavasti ja lähelle sosiaali-tiloja. Laadukkaat pyöräpysäköintiolosuhteet voivat vähentää autopaikkojen järjestämisen tarvetta.

Taulukko 7 Pysäköintitarve työpaikoilla ja muissa kohteissa

		 TYPPI	MITOITUS- OHJE	SIJAITUSOHJE	LAATU- SUOSITUKSET	MUUT SUOSITUKSET
TYÖPAIKAT:	HENKILÖKUNTA	PITKÄAIKAINEN	TEOLLISUUS	1 pp/ 3 työntekijää	Runkolukituksella, katos jos sisätiloja ei saatavilla	Yli 20 työntekijää: sosiaali-tilojen läheisyydessä valaistua tilaa pyörien huoltoa tai pesua varten
			TOIMISTOT	1 pp/ 50 k-m2 tai 1 pp/3 työntekijää		
	ASIAKKAAT	LYHYTAIKAINEN	KAIKKI TYÖPAIKAT	1 pp/1000 k-m2 (teollisuuden osalta sovelle- taan tarpeen mukaan) Paljon asiointia: 1 pp/500 k-m2	Pääovien läheisyyteen Runkolukituksella	

Ote Helsingin
pyöräpysäköinnin
suunnitteluohjeesta:
<http://pyoraliikenne.fi/pyorapysakoinnin-suunnitteluohje/#pysakointitarpeen-maarittely>

Työpajatyöskentely

Siirytään Miro-työkaluun:

https://miro.com/app/board/o9J_lcZz7EY=

Yhteenveto ja seuraavat vaiheet

- Jatko organisaatioiden omien toiveiden mukaisesti esimerkiksi
 - Liikkumissuunnitelmien jatkojalostaminen
 - Henkilöstön työpaja
 - Toimenpiteiden toteutuksen tuki
- Pilotointitoimenpiteet keväällä-kesällä 2021
- Hanke jatkuu vuoden 2021 loppuun